

๒๕๖

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๔๙๕

พระราชบัญญัติ

การค้าข้าว

พุทธศักราช ๒๔๙๕

อานันทมหิดล

ตราไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๕

เป็นปีที่ ๑๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบการค้าข้าว

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๕๔๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าว" หมายความว่า ข้าวเปลือกทุกชนิด ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว และรวมตลอดถึงปลายข้าว

"การค้าข้าว" หมายความว่า การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนกรรมสิทธิ์ข้าว

"ผู้ค้าข้าว" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัตินี้

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการ
แต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยประธาน
กรรมการหนึ่งนาย และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าหกนาย
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจและหน้าที่ตามบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใดหรือ
คณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่ปฏิบัติการณ์อันอยู่
ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ทั้งหมดหรือแต่บาง
ส่วนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งแทนคณะกรรมการได้

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มี
อำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือเคหะสถานของบุคคลใดเพื่อ
ตรวจข้าว ใบรับในการขาย หรือแลกเปลี่ยนข้าว ราษฎรงาน
การค้าข้าว และเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการค้าข้าวได้ใน
เวลากลางวัน และมีอำนาจสั่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้
ถ้อยคำในเรื่องที่เกี่ยวกับการนั้นได้

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕

มาตรา ๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศเขตต์ควบคุมการค้าข้าวได้

มาตรา ๒ ในเขตต์ควบคุมการค้าข้าว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) กำหนดราคาสูงสุดของข้าว

(๒) ห้ามมิให้ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนข้าวเกินกว่าราคาที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) สั่งให้แจ้งปริมาณและสถานที่เก็บข้าว หรือ ห้ามชักย้ายข้าวจากสถานที่เก็บหรือเปลี่ยนแปลงสภาพข้าว เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาต

(๔) สั่งให้ผู้ค้าข้าวขายข้าวให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามราคาและปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕ ในเขตต์ควบคุมการค้าข้าว ผู้ประกอบการค้าข้าวต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการก่อน

การขออนุญาตประกอบการค้าข้าว ให้ทำตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

คือนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๑๙๙๕

ผู้ที่ทำการค้าข้าวอยู่ก่อนวัน ประกาศเขตคุ้มครองการค้าข้าว ให้ยื่นคำขออนุญาตประกอบการค้าข้าวภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันประกาศเขตคุ้มครองการค้าข้าว

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวต้องเก็บหนังสืออนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผย ซึ่งอาจจะแลเห็นได้สะดวก ณ สถานที่ทำการค้าข้าว

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติมาตรา ๕ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) กสิกรซึ่งขายหรือแลกเปลี่ยนข้าวซึ่งกสิกรนั้นผลิตได้จากเนื้อที่ตนทำ

(๒) ผู้ที่ขายหรือแลกเปลี่ยนข้าวครั้งหนึ่งมีปริมาณดังนี้

(ก) ข้าวเปลือกทุกชนิดไม่เกินสองเกวียนหลวง

(ข) ข้าวอื่น ๆ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดกิโลกรัม

มาตรา ๑๒ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องทำรายงานการค้าข้าวขึ้นต่อ

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๘

คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและระยะเวลา
ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ในเขตควบคุมการค้าข้าว ห้ามมิให้ผู้
ประกอบการค้าข้าวคนใดขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนกรรมสิทธิ์
ข้าวแก่ผู้ที่ไม่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว เว้น
แต่ไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑

บุคคลใดต้องการซื้อข้าวเกินปริมาณที่กำหนดไว้ในมาตรา
๑๑ เพื่อบริโภค ให้ขออนุญาตต่อคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการ
ได้ออกหนังสืออนุญาตแล้ว ก็ให้ผู้ประกอบการ
ค้าข้าวขายข้าวให้บุคคลนั้นได้

หนังสืออนุญาตตามความในวรรคก่อน คณะกรรมการ
จะออกให้ละเพะคราวหนึ่งหรือหลายคราวเป็นประจำก็ได้

มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้า
ข้าว ต้องแสดงราคาข้าวประจำวันเป็นภาษาไทยไว้ในที่
เปิดเผย ซึ่งอาจจะแลเห็นได้สะดวก ณ สถานที่ทำการค้าข้าว

มาตรา ๑๕ หนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวให้มี
กำหนดเวลาและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕

มาตรา ๑๖ หนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวให้ใช้ได้เฉพาะตัว จะโอนกันไม่ได้ และเมื่อเลิกประกอบการค้าข้าวแล้ว ต้องแจ้งให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ ผู้ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ วรรค ๑ ผู้ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ผู้ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๐ ผู้ใดให้ล้อยคำเท็จในการแจ้งปริมาณหรือสถานที่เก็บข้าว หรือชั่งขึ้น หรือฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการ

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๔๘๕

หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกรตามมาตรา ๖ หรือให้ถือ
คำเท็จแก่บุคคลนั้น ๆ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่
เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติกรหรือละเว้น
ปฏิบัติกรในหน้าที่ อันเป็นการช่วยเหลือให้มีการฝ่าฝืนบท
บัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ มีความ
ผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าพัน
บาท

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ปรีดี พนมยงค์

นายกรัฐมนตรี

เนื่องจากทางราชการจำเป็นต้องเลื่อนการใช้กฎหมาย
บางฉบับ ฉะนั้น หน้า ๓๐๔ ถึง หน้า ๓๑๑ จึงขาดไป

กองประกาศิต
กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี